Ч. 48 Второкъ 30 лютого (14 марта) 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адмінїстрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламації неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львовскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адмінїстраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Рада державна.

На засѣданю Палаты пословъ дня 10 с. м. вела ся дальша дебата надъ буджетомъ Міністерства рôльництва. — Пос. Кокошінеґґъ говоривъ о великихъ спустошеняхъ въ виноградникахъ въ Стиріи черезъ фільоксеру и перлоспору та критикувавъ предпринятй противъ того мѣры правительства. — Пос. Кальтенеґеръ промавлявъ противъ закуплюваня вôдъ селянъ ґрунтôвъ на то, щобы лишь заокруглити ревіры ловецкй и доказувавъ, що тымъ способомъ лишь щоразъ бôльше стѣсняє ся селянъ. Наконець домагавъ ся бесѣдникъ, щобы по Великодныхъ святахъ скликано раду державну на двомѣсячну сесію, на котрôй залагоджено бы всѣлякй проєкты въ справѣ пôднесеня добробыту селянъ. — Пос. Дворжакъ жалувавъ ся на занедбуванє интересôвъ рôльництва въ Чехахъ, а вôдтакъ обговорювавъ тридержавный союзъ та доказувавъ, що жертвы, якихъ вымагає той союзъ, не стоять въ нѣякôмъ вôдношеню до хôсна, — якій той союзъ приносить. О російско-нѣмецкôй угодѣ торговельнôй сказавъ бесѣдникъ, що она варта для Нѣмеччины бôльше якъ цѣла армія и що угода ся забезпечує Россіи бôльшй користи якъ тй, котрй узыскала Австрія. Дальше выступавъ бесѣдникъ противъ партій пôддержуючихъ правительство и доказувавъ, що то они дали починъ до мытово-торговельнои угоды, котра єсть причиною нашои слабости. Що австро-нѣмецка угода торговельна не принесла нѣякого хôсна, найлѣпшимъ доказомъ то, що вывôзъ зменшивъ ся, а въ Австріи и на Угорщинѣ цѣна збôжа спадає. Наконець домагавъ ся бесѣдникъ чеського права державного и заявивъ, що народъ ческій завсѣгды готовъ подати руку до спôльнои працѣ, наколи та праця буде вôдбувати ся на ґрунтѣ рôвноуправненя и политичнои рôвнорядности.

Послы Кшепекъ и Децъ обговорювали упадокъ стану селяньского и домагали ся систематичного удѣлюваня сынамъ селяньскимъ урльопôвъ войсковыхъ пôдчасъ робôтъ въ поли. — Міністеръ торговлѣ предложивъ проєктъ закона о будовѣ зелѣзницѣ льокальнои зъ Нѣмецкого Броду до Гумполецъ.

Переглядъ політичный.

Въ Бернѣ моравскôмъ вôдбули ся вчера великй зборы Чеховъ, въ котрыхъ взяло участь около 3000 людей; явили ся многй ческй послы, а мѣжь ними Ґреґръ и Масаржікъ и три хорватскй послы. Ґреґръ мавъ довшу бесѣду, въ котрôй доказувавъ, що Чехи домагають ся такои самои самостôйности, яку выборола собѣ Угорщина.

Російску сторожу пограничну, котра стояла доси пôдъ зарядомъ міністерства фінансôвъ, вôддано пôдъ зарядъ міністерства войны и вôдъ теперь належить вже она до постôйнои арміѣ. Тымъ способомъ утворила собѣ Россія пограничне войско въ силѣ около 30.000 людей, котрого комендантомъ именовано теперь ґен. Свинина.

Другій процесъ панамскій прибравъ несподѣвано политичный характеръ. Покликана на свѣдка панѣ Котті зôзнала, що давнѣйшій шефъ поліціѣ Соанурі намавлявъ єѣ, щобы она оправдувала передъ судомъ одного изъ скомпромітованыхъ пословъ, а на другій день дано єй чистый бляикетъ до выповненя, щобы могла сходити ся зъ арештоваными, коли схоче. Въ наслѣдокъ того міністеръ Буржоа подавъ ся до димісіѣ.

На 134 мандатôвъ до сербскои скупштины, выбрано доси 70 лібералôвъ, 59 радикалôвъ и 3 поступовцѣвъ. Межи сими послѣдными єсть и звѣстный проводиръ поступовцѣвъ, Ґарашанинъ.

Дописъ.

Зъ надъ Збруча.

(Заслуженый начальникъ громады.)

Читаючи всѣлякй дописи у Вашôй поучаючôй ґазетѣ, зôбрала и мене охота взяти за перо и дещо написати про порядки села Козина надъ Збручемъ та єѣ бувшого начальника громады Честного Данила Якубова.

Якубôвъ єсть родомъ таки зъ Козины повѣта Скалатского, де отецъ єго бувъ пѣвцемъ церковнымъ черезъ 27 лѣтъ. Въ 1859 р. асентерували Якубова и заразъ взяли ажь до Италіѣ, де тогды була война. Въ 1866 р. бравъ вôнъ чинну участь въ вôйнѣ пруско-австрійскôй, пôдъ Кралевоградцемъ, Кенїґрецомъ и Скалицями. Вернувши до рôдного села,

9)

КУМА ЖУРБА.

повѣсть

Г. СУДЕРМАНА.

Переклад зъ нѣмецкого.

(Дальше).

Однакъ коли вже мали палити, то нѣякъ не можна було вôднайти того вѣрного чоловѣка. Вкôнци найшли єго въ стодолѣ на сѣнѣ; спавъ. Коли єго будили, назвавъ той вчинокъ „вызыскуванємъ народу“ и немало треба було заходу, закимъ єго намовили выйти зô свого сховку.

Паленє пôдъ котломъ машины було новымъ святомъ. Павлусь стоявъ передъ грубою и задумаными очима дививъ ся въ огнистй челюсти, котрй отворили ся такъ широко, якъ колибъ хотѣли проглигнути все, що жило. Прийшовъ єму на думку давный божокъ поганьскій, Молохъ, про котрого чувъ зъ исторіѣ старого завѣта, и все єму здавало ся, що леда хвиля вытягне ся до него пара розжареныхъ рукъ. Вôдтакъ зъ нутра потворы ставъ выходити якійсь сыкъ, якійсь спѣвъ, то часомъ тихій, якъ далекій шумъ лѣса, то знову нѣбы десь зъ высока сплываючій якъ звуки ангельскихъ хорôвъ. У вентиляхъ машины почало щось сычати — струѣ пары бухнули у воздухъ — зелѣзна лопата задзвенѣла и зъ шелестомъ новй купы вугля побѣгли въ жаръ огнища. Довкола бувъ такій гаморъ и галасъ, що власного слова не можна було почути. Машиністъ зъ мѣдянымъ носомъ стоявъ по серединѣ гордо мовь король, попивавъ зъ вузкои гранчастои фляшки и вôдъ часу до часу щось тамъ майструвавъ при вентиляхъ; притôмъ въ голосъ крычавъ якісь приказы, мовь переможець звѣрôвъ у менажеріи. А по тôмъ почало ся обертати велике колесо — фуръ, фуръ, фуръ! — щоразъ скорше, щоразъ скорше. Ажь голова крутилась, дивити ся на той рухъ скаженый — а потôмъ наразъ щось тарахнуло — немовь скло розбило ся — и велике колесо стануло — разъ на все.

Спершу машиністъ лютивъ ся дуже и казавъ, що за пôвъ години цѣла шкода дасть ся зовсѣмъ направити, однакъ коли Майгеферъ по двохъ дняхъ роботы наперъ на него острѣйше, щобы вже разъ скôнчивъ ту направку, тодѣ вôнъ вôдповѣвъ лайкою и заявивъ, що въ тôй старôй шкаралупѣ взагалѣ нѣчо не дасть ся направити, бо хиба цѣлу годить ся продати лише тандитникови на зелѣзо.

— „Любка?“ Красненько дякую за таку любку! Вôнъ далеко бôльше вартъ, щобы мôгъ опѣкувати ся такою купою заржавѣлого зелѣза. И ажь тодѣ показало ся: Лейба Леві найшовъ єго тому кôлька днѣвъ десь у якôмсь шинку и спытавъ, чи хоче, абы єму черезъ тыждень було такъ добре, якъ у Бога за дверми, бо довше, правду сказавши, та шутка не потягне ся. Ажь на таке запевненє жида вôнъ згодивъ ся, бо довше якъ тыждень сидѣти на однôмъ мѣсци, то противилось єго засадѣ.

По тôмъ монольозѣ, выгнали єго соромно за браму подвôря.

Слѣдуючого дня спровадивъ Майгеферъ слюсаря зъ села. Той працювавъ знову кôлька днѣвъ надъ машиною, ѣвъ и пивъ за трехъ и вкôнци сказавъ, що якъ и теперь ще не хоче йти, то мабуть чортъ у ню залѣзъ. Знову почали палити пôдъ котломъ, але „чорнои Зоськи“ не можна вже було привести нѣякъ до житя.

Коли коло Рôздва Лейба Леві появивъ ся на подвôрю фôльварку за прочимъ збôжемъ, Майгеферъ выбивъ єго власнымъ батожиномъ. Жидъ кричавъ „ґвавтъ“ и чимскорше вôдъѣхавъ. Але небавомъ появивъ ся возьный зъ суду и принѣсъ великій листъ зъ червоною печаткою.

Майгеферъ клявъ на чôмъ свѣтъ стоитъ и пивъ бôльше, якъ коли инде, однакъ конецъ бувъ такій, що засудили єго на заплату всѣхъ коштôвъ и на кару за побитє. Зъ тяжкою бѣдою удалось єму, не попасти ся впрочôмъ у вязницю.

Зъ того дня не хотѣвъ вôнъ уже й на очи бачити „чорнои Зоськи“. Єѣ заточили до найдальшои шопы и тамъ схована стояла она богато лѣтъ, а нѣяке людске око не оглядало єѣ за той часъ.

Лише Павлусь потайки вôдъ часу до часу бравъ ключь вôдъ тои шопы и закрадавъ ся до чорнои потворы, котра єму ставала ся

почавъ вôнъ господарити на своѣмъ невеличкôмъ куснику поля, побудовавъ хату и будынки господарскі̂, ощадностію и неутомимымъ трудомъ доробивъ ся правда и троха маєтку, а нинѣ уже посѣдає 11 морґôвъ добре управленого поля, а худоба у него тоже ладна.

Мешканцѣ тутешни̂ видячи его взôрцеве господарство и мудре поступоване въ кождôмъ дѣлѣ, выбрали его въ 1872 р. на радного, а пôзнѣйше въ 1879 р. Рада громадска выбрала его одноголосно на начальника громады, на котрôмъ то становищи остававъ вôнъ безъ перервы до кôнця року 1892. Черезъ той часъ неутомимо трудивъ ся Якубôвъ для добра громады, всѣма силами старавъ ся, щобы громадянъ вôдвести вôдъ піяньства, и такимъ способомъ позбутись изъ своего села лихварѣвъ, котрі̂ тутъ посѣдали уже свои реальности. Коли тоти̂ побачили, що тверезôсть запанувала въ громадѣ, сейчасъ продали свои̂ посѣлости, а самі̂ почали вандровати до мѣстъ.

Его старанемъ заложено касу позичкову 1880 р. зъ вкладовымъ капіталомъ 1633 зр. а нинѣ уже приросло изъ 6 прц. до 3600 зр. Его заходомъ збудовано порядный шпихлѣрь на площи коло церкви.

Укôнчивши будову шпихлѣря, почавъ вôнъ думати, якъ бы ту ще роздобути и збôжа до него. Говорить до громады: „Панове ґазды! Даймо по мѣрници збôжа до шпихлѣря, а коли прийде передновокъ, то уже нашимъ бѣднымъ людямъ не прийде ся ити до жида, а будемо могли позичити имъ изъ своего ссыпу“. — „Але дежь тамъ“ — повѣдають богатші̂ — „намъ не треба ссыпу; якъ кому треба, то нехай самъ ссыпле, мы маемо свои̂ шпихлѣрѣ“. Але Якубôвъ невôдступивъ таки вôдъ своеи задачѣ, а дѣлавъ дальше. Одну половину шпихлѣря вынаймивъ на кôлька рокôвъ а за то купивъ збôжа. Позаякъ геть за селомъ есть около 3 морґи „выгону“, казавъ его зорати и засѣяти, и такъ само и въ другôмъ роцѣ, и правда, бувъ хорошій збôръ. Але що тоти̂ богачѣ крикуны, не вырабляли: ѣздили, гонили худобу по засѣвѣ, и т. д. а все лишь, щобы навкучити ся Якубову, а до того ще и кричать, нѣбы то вôнъ для себе тое засѣявъ и збôравъ. Теперь есть въ шпихлѣри — слава Богу — около 36 кôрцѣвъ збôжа, а навѣть ті̂ самі̂ крикуны приходять и просять, щобы и имъ позичити збôжа на пасѣнє.

Въ 1889 р., коли то бувъ голодъ въ Галичинѣ, Якубôвъ видячи нужденне положенє своихъ громадянъ, купивъ за власні̂ грошѣ кôлькасотъ кôрцѣвъ бараболь и кукурузы, и все то роздавъ помежи бѣднѣйшихъ селянъ безъ жадного зыску, и до нинѣ ще майже половина остає ся на довгахъ при тыхъ людей. Въ 1892 р. отворено ц. к. Урядъ податковый въ Грималовѣ, отже зажадали изъ всѣхъ лѣтъ табель податковыхъ, та почали вôдбирати податки вôдъ селянъ, и много громадянъ мусѣло другій разъ платити податокъ, а то, бачите, зъ тои причины, що панъ писарь громадскій, невыконтовавъ належито табель податковыхъ. Почали тоти̂ бѣдні̂ приходити и плакати та жалувати ся передъ своимъ начальникомъ громады, що у нихъ урядъ податковый другій разъ податокъ побравъ. Якубôвъ звертавъ имъ по можности изъ своихъ гôрко запрацьованыхъ грошей, бо ажь жаль за серце тисне, коли такій бѣдачиско приходить зô сльозами въ очахъ.

Въ минувшôмъ роцѣ тоти̂ богачѣ-крикуны, выбрані̂ до рады громадскои, почали робити все на злôсть Якубову и позволили якôйсь Хайцѣ зъ чорненькими очима, та солодкимъ трункомъ, що вынаймила собѣ хату у одного бѣдака господаря, отворити крамницю. Та въ Козинѣ есть и такъ ажь три крамницѣ: двѣ христіяньскі̂ а одна жидôвска, але щожь зъ того, коли наші̂ ґазды нѣчого не купують въ крамницяхъ христіяньскихъ, лише всьо у жида.

Прошужь ласкаво осудити, чи Данило Якубôвъ невартъ поважаня за его такъ пожиточні̂ дѣла? Бѣднѣйші̂ громадяне дуже жалують, що утратили свого начальника. Нехай же теперь и посторонні̂ люде о тôмъ знають, які̂ ту у насъ порядки.

А Вы панове крикуны, коли не будете добра громадского пильнувати, ино завсѣгды колотню починати, то всѣхъ поименно до часописей на соромъ подамь.

Громадянинъ.

Вôдозва.

Вже въ вôдозвѣ пôдписаного „Товариства Рускихъ Женщинъ“ въ Станіславовѣ зъ дня 16 цвѣтня 1891 пôднѣсъ бувъ Выдѣлъ того-жь товариства, що не спускає — помѣжь иншимъ — зъ уваги конкретнои и дуже важнои справы, а то справы нашихъ шкôльныхъ дѣвчатъ зъ провінціѣ.

Вѣдомо, що приватні̂ мешканя не все добре впливають пôдъ народнымъ взглядомъ на рускі̂ дѣвчата, а недостатокъ певного и доброго надзору домового навѣть уменшає фреквенцію рускихъ дѣвчатъ до шкôлъ высшихъ по бôльшихъ мѣстахъ.

Тому-жъ наше товариство задумує засновати, коли призбирає вôдповѣдный фондъ, въ Станіславовѣ платный институтъ, въ котрôмъ будуть могли дѣвчата, ходячі̂ до публичныхъ шкôлъ, примѣрно и въ щиро рускôмъ дусѣ выховуватись.

Скоро здѣйсненє сеи гадки зависить вôдъ скорого и численного впису въ члены нашого товариства, и хотяй послѣдными часами число членôвъ товариства побôльшило ся, а фондъ зрôсъ до 400 зр., то квота сеся, якъ кождый признасть, надто мала, щобы можна приступити вже до дѣла, а щобы институтъ такій удержувати, мусѣло бы товариство числити найменше 300 членôвъ, котрыхъ вкладки причинили бы ся до пôддержаня института.

Длятого пôдписаный выдѣлъ осмѣляє ся вôдозватись до всѣхъ патріотичныхъ Русинокъ, котрі̂ ще не суть членами и вказати ще разъ на конечнôсть основаня такого института. Въ Станіславовѣ истнує вôсьмоклясова школа выдѣлова жѣноча, до котрои ходить много рускихъ дѣвчатъ зъ околицѣ, а пожаданымъ есть, щобы о много бôльше ихъ до шкôлъ учащало. Але щобы умѣстити дѣвчину на мешканє пôдъ якій такій лучшій надзôръ и розумне веденє, треба платити мѣсячно такъ высоку квоту, на котру много родичѣвъ не стати.

Дешевші̂ мешканя звычайно псують бôльше, якъ выховують. А щожь доперва думати про бôльшу часть такихъ мешкань, про ихъ народно-патріотичне веденє и вплывъ. Отже зъорґанізованє такого института, въ котрôмъ за умѣрену цѣну могли бы рускі̂ дѣвчата мати хороше домове немовь материньске веденє и народно-патріотичне и релиґійне выхованє (именно доповняючи шкôльні̂ предметы наукою руского языка, літературы и исторіѣ) и можнôсть образованя въ иншихъ напрямахъ умыслового и товариского житя есть вельми потрѣбне. А що пôдписаный выдѣлъ зъ высше поданымъ фондомъ ще не може приступити до утвореня такого института, то и просить рускихъ патріотокъ полудневои Галичины зъ Буковиною, а именно зъ Станіславôвщины, о се, щобы вписували ся въ члены товариства (вкладка 1 зр. рôчно), и о те, щобы надсылали хоть малі̂ датки на тую цѣль, а самъ выдѣлъ зъ ревностію и доложенемъ найбôльшои пильности буде старати ся, щобы въ мѣру засобôвъ приступити якъ не сего ще

щоразъ милѣйшою, а вкôнци и̂ нѣмою приятелькою, котрои нѣхто не вмѣвъ оцѣнити. Тодѣ оглядавъ пильно шрубы и вентилѣ, вылазивъ по коминѣ на самъ верхъ еѣ и сѣдавъ на котлѣ, якъ на кони — або чѣпавъ ся великого колеса и своими дрôбными руками старавъ ся его порухати. Але якъ мертвець рушало ся оно лишь о стôлько, о скôлько его попхали, а потôмъ знову ставало.

А коли намучивъ ся такъ, що вже и̂ силъ ему не ставало, то заломлювавъ руки и сумно дививъ ся на завмерле колесо та шептавъ собѣ:

— Хтожь тобѣ знову дасть житє?...

VII.

Коли Павлусеви минуло чотирнайцять лѣтъ, постановивъ батько посылати его на приготовленє до першои сповѣди.

— И такъ у школѣ не навчить ся нѣчого порядного — казавъ вôнъ. Дармо часъ и грошѣ тративъ я. Тому най иде чимскорше до першои сповѣди, а потôмъ оберне ся его до господарства. Сякъ чи такъ не буде зъ него нѣчого лучшого якъ простый хлопъ, отже най иде въ слѣдъ за простыми хлопами.

Павлусь бувъ вдоволеный, бо зъ цѣлого серця бажавъ хочь частину тягарѣвъ, котрі̂ тяжѣли на матери, взяти на свои плечѣ. Хотѣвъ стати немовь економомъ, котрый бы неприсутного вѣчно пана мôгъ заступити у всѣмъ о кождôй порѣ а заразомъ доложити власнои руки, де для паробкôвъ треба было доброго прикладу. Обѣцювавъ собѣ, що разомъ зъ его дѣяльностію зачне ся нова благословенна ера, а коли въ ночи лежавъ у лôжку, маячивъ о филюючихъ поляхъ пшеницѣ и чистенькôй новôй оборѣ. Щоразъ бôльше утверджала ся въ нѣмъ постанова зверненя всѣхъ силъ своихъ въ тôмъ напрямѣ, щобы запущеный фôльварокъ пôднести. Браты будуть мусѣли колись про него сказати: „Таки вôнъ придавъ ся на щось на свѣтѣ, хочь не мôгъ ити тыми свѣтлыми, що мы дорогами.

Ой, такъ, браты! Якъ они за той часъ выросли, які̂ паничѣ зъ нихъ зробили ся! Оденъ студіювавъ фільольоґію на университетѣ, другій вступивъ на практику до великого банку. Однакъ мимо опѣки доброи тѣтки, оба потребували грошей, богато грошей, далеко бôльше, нѣжь имъ мôгъ дати батько. Коли бы такъ Павлусь обнявъ домашне господарство въ свои руки, то и̂ для братôвъ настали бы щасливі̂ часы, вôльні̂ вôдъ усякои журбы. Всѣ непотрѣбні̂ грошѣ посылавъ бы имъ, а вôнъ! о! вôнъ буде вмѣвъ щадити и о все дбати, кобы лишь они не мали нѣякихъ клопотôвъ, не знали бѣды и могли безъ перешкоды змагати до своихъ величныхъ цѣлей.

Перенятый тыми думками, ишовъ Павлусь на першу лекцію приготовленя до причастя. Було то въ сонѣшный день весняный на початку цвѣтня.

Молода трава на лукахъ блестѣла зеленавымъ блескомъ, ялôвцѣ гнали нові̂ нѣжні̂, мягесенькі̂ паросты, на краю лѣса цвили анемоны и незабудьки.

Теплый вѣтрець вѣявъ ему въ лице, дивна радôсть розпирала ему груди и чувъ голосні̂ удары власного серця.

— Щось сумне готовить ся для мене — сказавъ собѣ — бо такъ свобôднымъ, такъ щасливымъ не треба чути ся мабуть нѣколи на земли.

Передъ городомъ приходства стоявъ цѣлый рядъ вôзкôвъ, котрі̂ по бôльшôй части знавъ уже зъ видженя. Були тамъ и величні̂ карıты. Зъ гордымъ усмѣхомъ сидѣли ихъ вôзники у ґальовôй одежи на кôзлѣ та згôрднымъ поглядомъ дивили ся довкола на пѣшу громаду.

Въ городѣ збôрала ся численна громада дѣтей. Хлопцѣ окремо, а окремо дѣвчата. Межи першими находили ся оба браты, черезъ котрыхъ давнѣйше мусѣвъ стôлько вытерпѣти; они вже вôдъ року не ходили до школы. Теперь приступили до него дуже чемно и коли оденъ подававъ ему на привѣтъ руку, другій пôдставивъ ему тымчасомъ ногу зъ заду.

Декотрі̂ дѣвчата проходжували ся по городѣ парами. Обôймали ся и смѣяли ся зъ тиха. Бôльша часть ихъ була зовсѣмъ чужа, кôлька було очевидно дуже богатыхъ, якъ судитибъ зъ елеґантскихъ плащикôвъ и капелюхôвъ зъ паперами. Мабуть до нихъ належали ті̂ кариты, що ждали передъ приходствомъ.

Вôнъ глянувъ на свою одежу, щобы запевнити ся, що не потребує соромити ся. Була она зъ чорного тонкого сукна, перероблена зъ давного бальового строю брата студента и зда-

року, то на другій рôкъ до основаня тогожь института.

Вôдъ выдѣлу „Тов. Рускихъ Женщинъ“.
Въ Станиславовѣ дня 10 марта

З Бучиньска, председательска. *В. Мандичевска*, секретарка. *О. Левицка, Е. Кумановска, П. Левицка, А. Заячковска, Е. Яцкевичева.*

Новинки.

Львôвъ дня 13 марта

Нова читальня „Просвѣты“ повстає зъ истнуючои вже читальнѣ въ селѣ Перепелникахъ, повѣта золочѣвского. На загальныхъ зборахъ членôвъ тои читальнѣ дня 14 лютого запала ухвала, щобы читальню замѣнити на читальню „Просвѣты“ та рôвночасно утворити при нѣй крамницю и касу позичкову. Статуты высылають ся до потверджения Намѣстництву.

— **Краєва конференція учительска** має бути скликана на 25, 26 и 27 мая с. р.

— **Стягане дво- и чверть-ґульденôвъ.** Выбити на подставѣ цѣсарского патенту зъ дня 19 вересня 1857 р. срѣбнѣ монеты краєви по два ґульдены разомъ и по чверть ґульдена австрійкои валюты перестануть въ днемъ 1 червня 1893 курсувати Тѝ монеты можна отже принимати при плаченю въ приватныхъ интересахъ по номінальнôй вартости лишь до 31 мая 1893 р включно. Цѣсарскѝ касы и уряды мають принимати тѝ монеты ажь до 31 липня 1893 р. включно при всѣхъ уплатахъ и вымѣнахъ, але не можуть вже ихъ выдавати. По сѣмъ речинци кôнчить ся всяке зобовязане державы що до вымѣны сихъ монетъ.

— **О. Кипріянъ Шведзицкій,** гр. кат. парохъ въ Поздячи пôдъ Медикою, обходивъ минувшого вôвторка 50-лѣтный ювилей свого священьства. Сорокъ лѣтъ веде вже о. Кипріянъ свою громаду Поздячь и хто видѣвъ, якъ громада давно выглядала, а якъ теперь, той оцѣнить працю ювилята. Въ Поздячи були колись багна великѝ, дуже шкôдлѝ для здоровля. Заходами о. Кипріяна осушено ихъ и теперь громада має споро ґрунту. Яко великій приятель селянъ, опѣкунъ родины и вдôвъ та сиротъ, о. Кипріянъ заслуживъ собѣ на ту честь, яку єму зъ нагоды ювилею всѣ знакомѝ заявили. Оденъ сынъ его єсть начальникомъ суду въ Лѣску, другій священикомъ у Мшанѣ пôдъ Львовомъ, а донька выдана за урядникомъ зелѣзницѣ п. Адольфомъ.

— **Право однорôчнои службы войсковои** мають такъ само абітурієнты учительскихъ семинарій, якъ и абітурієнты гімназій. Єсть то право дуже важне, а мимо того не богато учителѣвъ користає зъ него. Szkoła звертає увагу на се, що тѝ, котрѝ не мають грошей можуть служити на кошть державный. Власти шкôльнѝ не вôдмавляють учителямъ вôдпусти на часъ войсковои службы, хочь той рôкъ не вчиняє ся до службы, але не єсть перервою. Зъ львôвскихъ учителѣвъ дотеперь сѣмь вôдбуло однорôчну службу и всѣ стали офіцерами. Два учителѣ перенесли ся до войска, здавши испытъ офіцирскій.

— **Пригода на зелѣзници.** Въ суботу рано о 7 годинѣ, на стаціи Мшана, товаровый поѣздъ идучій зô Львова, ударивъ въ поѣздъ товаровый, що ѣхавъ зъ Кракова, а то черезъ зле уставлене зворотницѣ. Кôлька ваґонôвъ ушкодилось, а оденъ чоловѣкъ легко покалѣчивъ ся притôмъ.

— **Шайку злодѣйску,** яка въ послѣдныхъ тыжднемъ пополнила чимало крадежей зъ вломами до склепôвъ у Львовѣ, удало ся вчера поліціи выкрыти. Въ шайцѣ тôй находять ся самѝ знанѝ злодѣѣ: Дмитро Прийма, Федько и Григ. Волосецкій, Ив. Вайсъ и его любовниця Павл. Кушнѣрь, Мих. Скойо, Ив. Чарнецкій и Юлія Бойко. Цѣле то товариство сидить вже пôдъ ключемъ а деякѝ зъ нихъ признали ся вже до вины. Крôмъ того увязнено Мендля Бавма зъ Пôдсоснова за то, що краденѝ рѣчи вôдкуповувавъ. Зъ украденыхъ рѣчей вôднайдено товары, грошѣ и дорогоцѣнности.

— **Мôстъ зелѣзничій** на Чорнôй Быстрици коло Станіславова буде перебудованый; дôстане нову зелѣзну конструкцію. На доставу и направу назначила ґен. Дирекція зелѣзницъ державныхъ речинець до 28 с. м. —

— **Про велику крадѣжь** на зелѣзници въ четверъ дня 9 с. м пише такъ черновецка Gaz. pol. Особовый поѣздъ, котрый въ доровѣ зъ Сучавы вôдходить въ Черновецъ до Львова о год. пôвъ до 11 вечеромъ, вѣзъ въ окремôмъ, маґазиновôмъ возѣ зелѣзну скриньку зъ грôшми. (Скринка та, якъ пише Dz. pol. була така тяжка, щои 6 осôбъ ледви єѣ могло двигнути). До неи кожда стація вôддає грошѣ за день зôбранѝ и вôдсылає до головнои касы у Львовѣ. Черновецка стація пôслала того вечера кôлька тысячь зр., а загаломъ у скринцѣ було 6000 зр. и 3 .000 франкôвъ. Коли поѣздъ переѣхавъ помалу мôстъ пôдъ Черновцями и станувъ на найблизшôй стаціи Жучка, спостерегли люде, що дверѣ того воза зô скринкою були отворенѝ, а скринка пропала. Сейчасъ затеґрафовавали о тôмъ до стацій нѣмецкои. Начальникъ панъ Некай зôбравъ кôльканайцять людей зô службы зелѣзничои и зô смолоскипами пôшовъ здовжь шляху шукати скриньки. И справдѣ найшли єѣ коло моста въ будцѣ купельнôй. Була она трохи нарушена; злодѣѣ, видко, пробували єѣ розбити, але наполоханѝ свѣтломъ надходячихъ утекли. Та пригода стала дуже голосною и зробила немале враженє, бо нѣякъ не мôгъ собѣ нѣхто выяснити тои смѣлои крадежи. Мабуть злодѣй ще въ Черновцяхъ ставъ на сходахъ воза, по дорозѣ отворивъ вôзъ и выкинувъ касу. Може бувъ въ намовѣ и зô службою зелѣзничою. Черезъ той арештовано декого зô службы, якъ н. пр. кондукторôвъ пакункувыхъ.

— **Обманьства зъ нагоды змѣны валюты.** Въ Рогатинщинѣ не хотять спекулянты приймати вôдъ нашихъ селянъ срѣбныхъ ґульденôвъ и дають за нихъ 80 кр. або навѣть и 50 кр.; кажуть, що тѝ грошѣ вышли вже зъ ужитку. Розумѣє ся, що поголоски не мають найменшои пôдставы; срѣбный риньскій и паперовый кôлько бувъ варъ перше, тôлько и теперь, отже не треба дати ся обдурювати

— **Зъ заздрости убивъ Никифоръ Волошанъ дѣвчину Старчукъ въ сѣчни сего року.** За то засудивъ его черновецкій судъ на смерть на шибеници.

— **Величезный огонь** бувъ тыми днями въ Бостонѣ Наробивъ шкоды на сѣмь міліонôвъ зр. Згорѣвъ складъ машинъ Зінґера, великій готель и кôлька великихъ склепôвъ. Въ огни згорѣло троє людей, а трийцять покалѣчило ся.

— **Нещасливый міліонеръ.** Въ Моденѣ въ водахъ каналу Санъ Петро найдено тыми днями тѣло дра Фридриха Сініґаліѣ, найбогатшого въ мѣстѣ жида. Недалеко вôдъ тѣла лежавъ капелюхъ самоубійника, а въ нѣмъ бувъ листъ Въ листѣ писавъ Сініґалія, що добровôльно позбавивъ себе житя, бо єму дуже жаль за матерю, що недавно померла. Лишивъ маєтку на 12 міліонôвъ лірôвъ.

— **Велика спадщина.** Вдовиця по якôмсь богатôмъ Англійци, Овші Леві (мабуть анґлійскôмъ жидѣ), котрый померъ въ Бесарабіи, вложила ще въ 1803 р. свôй капіталъ въ анґлійскôмъ банку. Той капіталъ, дочисливши до него и проценты, выносить теперь не бôльше лишь 600 міліонôвъ рублѣвъ або 60 міліонôвъ фунтôвъ штерлінґôвъ. Вôдъ часу до часу зголошували ся до сеи спадщины рôжнѝ люде, але ажь недавно тому удало ся однôй Американцѣ, паннѣ Гумерікъ дѣйстно доказати, що она має право до сорокъ и пятои части сеи спадщины.

вала ся майже новою, лише на швахъ трохи змѣнили ся. Однакъ оглянувши все докладно, бачивъ, що не потребує соромити ся.

Дзвôнокъ вôдôзвавъ ся. Бувъ то знакъ, щобы всѣ приготовляючѝ ся до сповѣди и причастя ишли до церкви. Павлусь чувъ ся дивно легкимъ на души и побожнымъ, коли увôйшовъ въ тôй торжественный сумракъ церковный. Не думавъ уже о своѣй одежи, стоячѝ довкола хлопцѣ втратили для него значѣнє и здавали ся єму лишь якимись тѣнями.

По обохъ сторонахъ престола стояли лавки. По правôй сторонѣ мали сѣдати хлопцѣ, по лѣвôй дѣвчата.

Павлуся запхали въ найдальшій рядъ, де сидѣли найменшѝ и найбѣднѣйшѝ хлопцѣ. Усѣвъ собѣ помѣжь двома босыми сынами якогось комôрника зъ села, одягнеными въ грубѝ подертѝ катанкѝ. Понадъ плечѣ сидячихъ передъ нимъ хлопцѣвъ бачивъ, якъ порядкомъ сидѣли дѣвчата найбôльше елеґантскѝ на передѣ, дальше щоразъ то бѣднѣйше убранѝ.

И вôнъ почавъ розважати се, чи и въ небѣ буде такій самый порядокъ и прийшли єму на думку слова св. письма:

„Хто понижає ся, буде вывышеный“.

(Дальше буде.)

Господарство, промыслъ и торговля

— **Станъ воздуха** за минувшѝ добы числячи вôдъ 12 год. въ полуд. дня 11 с. м. до 12 год. въ полудне дня 13 марта: середна теплота була — 1·8° Ц., найвысша + 5·6° Ц. (нинѣ въ полудне), найнизша + 3·8° Ц. вчера въ ночи. Баром. иде въ гору (761). Вѣтеръ буде полуднево-захôдный, слабый теплота пôднесе ся до + 5° Ц., небо буде переважно захмарене; малый снѣгъ. впрочôмъ погôдно.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 11 с. м.; пшениця 7·75 до 8.—; жито 6·— до 6·25; ячмѣнь 5·— до 5·75; овесъ 5·25 до 6·—; рѣпакъ 11·25 до 11·75; горохъ—·— до—·—; вика 5·— до 5·25; насѣнє льняне 11·— до 11·75; бôбъ —·— до —·—, бобикъ 4·— до—·—; гречка—.— до—·—; конюшина червона 65·— до 74·—; бѣла 75·— до 85·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 18·— до —·—; анижъ 36·— до 38·—; кукурудза стара —·— до —·—; нова —·— до —·—; хмѣль —·— до —·—; спірітусъ готовый 12·25 до 12·05.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Территетъ 13 марта. Ихъ Величества Цѣсарь и Цѣсарева були вчера на довшôй прогульцѣ.

Парижъ 13 марта. Дімісія міністра Куржоа була вчера предметомъ нарады міністрôвъ; сподѣвають ся, що криза буде лишь частковою. Нинѣ має появити ся интерпеляція въ парламентѣ въ сѣй справѣ.

Софія 13 марта. Кн. Фердинандъ набавивъ ся пôдчасъ послѣднои подорожи ревматичныхъ болѣвъ и для того покликано зъ Вѣдня дра Поліцера.

Розкладъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

(важный вôдъ 1 мая с. р.)

Вôдходять:	Куреръ		Особовый			Мѣшаны
До Кракова	3·07	10·41	5·26	11·01	7·56	
„ Пôдволочискъ зъ Пôдз.	3·10	—	10.02	10·52	—	
(зъ голов. двор.)	2·58	—	9·41	10·26	—	
„ Черновець	6·36	—	9 56	3·22	10·56	
„ Стрыя	—	—	6·16	10·21	7·41	
„ Белзця	—	—	9·51	—	—	
„ Сокаля	—	—	—	—	—	7·3
„ Зымнои Воды	—	—	4·36	—	—	—

Приходять:	Куреръ		Особовый			Мѣшаны
Зъ Кракова	6·01	2·50	9·01	6·46	9·32	
„ Пôдволоч. на Пôдзам.	—	2·45	9·17	6·55		
„ (на гол. двор).	—	2·57	9·40	7·21	—	
„ Черновець	10·09	—	7·56	1.42	7·06	
„ Стрыя	—	—	1·41	9·16	2·3	—
„ Белзця	—	—	4·48	—		
„ Сокаля	—	—	—	—		8·3

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій.

Инсераты

(„оповѣщеня приватнй“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ также для „Ґазеты Львôвскои“ принимае лышь „Бюро Дневникôвъ“ **Людвика Пльона,** при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.